

ENFLASYON DÜZELTMESİ KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE UYGULAMA ÖRNEĞİ

Serdar CÖMERT
2023/Aralık
Ankara

SER YEMİNLİ
MALİ MÜSAVİRLİK
VE DENETİM

SUNUM PLANI

- Enflasyon Düzeltmesi Kavramı ve Yasal Mevzuat
- Enflasyon Düzeltmesinin Mahiyeti ve Genel Esaslar
- 2023 Hesap Dönemi Sonuna Ait Bilançonun Düzeltilmesi
- 2024 Hesap Dönemi ve Sonraki Dönemlerde Enflasyon Düzeltmesi İşlemleri
- Enflasyon Düzeltmesinin Dönem Vergi Matrahlarına Olası Etkisi
- Diğer Hususlar

ENFLASYON DÜZELTMESİ KAVRAMI

Enflasyon düzeltmesi, paranın satın alma gücündeki değişmeler nedeniyle **gerçek durumu ifade edemeyen mali tabloların**, gerçek durumu ifade eder hale gelmelerini sağlamak üzere **düzeltilme işlemine** tabi tutulmasıdır.

Enflasyon düzeltmesinin amacı; mali tabloların **uzun yıllar süren yüksek enflasyon** etkisinden **arındırılması** ve **vergileme üzerindeki** enflasyondan kaynaklanan **olumsuzlukların** giderilmesidir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun mük.298/A maddesinde:

Enflasyon düzeltmesi; mali tablonun **ait olduğu tarihteki satın alma gücü** cinsinden hesaplanması şeklinde tanımlanmaktadır.

ENFLASYON DÜZELTMESİNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

Enflasyon düzeltmesine ilişkin yasal mevzuatın yıllar itibariyle gelişimini aşağıdaki gibi özetleyebiliriz.

ENFLASYON DÜZELTMESİNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

ENFLASYON DÜZELTMESİNE İLİŞKİN TEBLİĞ TASLAĞI

- Başlangıç Hükümleri
- Enflasyon Düzeltmesinin Mahiyeti ve Genel Esaslar
- 2023 Hesap Dönemi Sonuna Ait Bilançonun Düzeltilmesi
- 2024 Hesap Dönemi ve Sonraki Dönemlerde Enflasyon Düzeltmesi İşlemleri
- Münhasıran Sürekli Olarak İşlenmiş Altın, Gümüş Alım-Satımı ve İmali ile İştigal Eden Mükelleflerde Enflasyon Düzeltmesi
- Diğer Hususlar

24 Kasım 2023 tarihi itibarıyla güncellenmiştir.

ENFLASYON DÜZELTMESİNİN MAHİYETİ VE GENEL ESASLAR

ENFLASYON DÜZELTMESİNİN MAHİYETİ

Enflasyon düzeltmesi mahiyet itibariyle, mali tablolarında yer alan ve ait oldukları tarihteki gerçek değerlerini yansıtmayan **parasal olmayan kalemlerin** TL tutarlarının **düzeltilme katsayıları** ile **çarpılarak** ait olduğu tarihteki değere yükseltilmesi şeklinde gerçekleştirilmektedir.

ENFLASYON DÜZELTMESİNİN ŞARTLARI

Fiyat endeksindeki (**Yİ-ÜFE**) artışının oranının:

➤ içinde bulunulan dönem dâhil **son üç hesap döneminde** (geçici vergi dönemlerinde üç aylık dönemlerin son ayı) **%100'den**

ve

➤ içinde bulunulan hesap döneminde (geçici vergi dönemlerinde son on iki ayı) **%10'dan** fazla olması halinde mali tablolar enflasyon düzeltmesine tabi tutulacaktır.

Enflasyon düzeltmesinin sonra ermesi için her **iki şartında bir arada** gerçekleşmemesi gerekmektedir. Şartlardan **birinin gerçekleşmemesi halinde** dahi enflasyon düzeltmesi uygulaması **devam edecektir.**

Geçici vergi dönemlerinin **herhangi birinde** düzeltme yapılması halinde **takip eden** geçici vergi dönemlerinde ve **içinde bulunulan hesap dönemi** sonunda da düzeltme yapılacaktır.

ENFLASYON DÜZELTMESİNİN MAHİYETİ VE GENEL ESASLAR

ENFLASYON DÜZELTMESİNDE DİKKATE ALINACAK Yİ-ÜFE

Enflasyon düzeltmesinde kullanılacak Yİ-ÜFE endeksi aşağıdaki gibidir.

YIL	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK
2006	123,51	123,83	124,14	126,54	130,05	135,28	136,45	135,43	135,11	135,73	135,33	135,16
2007	135,09	136,37	137,70	138,80	139,34	139,19	139,28	140,47	141,90	141,71	142,98	143,19
2008	143,80	147,48	152,16	159,00	162,37	162,90	164,93	161,07	159,63	160,54	160,49	154,80
2009	155,16	156,97	157,43	158,45	158,37	159,86	158,74	159,40	160,38	160,84	162,92	163,98
2010	164,94	167,68	170,94	174,96	172,95	172,08	171,81	173,79	174,67	176,78	176,23	178,54
2011	182,75	185,90	188,17	189,32	189,61	189,62	189,57	192,91	195,89	199,03	200,32	202,33
2012	203,10	202,91	203,64	203,81	204,89	201,83	201,20	201,71	203,79	204,15	207,54	207,29
2013	206,91	206,65	208,33	207,27	209,34	212,39	214,50	214,59	216,48	217,97	219,31	221,74
2014	229,10	232,27	233,98	234,18	232,96	233,09	234,79	235,78	237,79	239,97	237,65	235,84
2015	236,61	239,46	241,97	245,42	248,15	248,78	247,99	250,43	254,25	253,74	250,13	249,31
2016	250,67	250,16	251,17	252,47	256,21	257,27	257,81	258,01	258,77	260,94	266,16	274,09
2017	284,99	288,59	291,58	293,79	295,31	295,52	297,65	300,18	300,90	306,04	312,21	316,48
2018	319,60	328,17	333,21	341,88	354,85	365,60	372,06	396,62	439,78	443,78	432,55	422,94
2019	424,86	425,26	431,98	444,85	456,74	457,16	452,63	449,96	450,55	451,31	450,97	454,08
2020	462,42	464,64	468,69	474,69	482,02	485,37	490,33	501,85	515,13	533,44	555,18	568,27
2021	583,38	590,52	614,93	641,63	666,79	693,54	710,61	730,28	741,58	780,45	858,43	1.022,25
2022	1.129,03	1.210,60	1.321,90	1.423,27	1.548,01	1.652,75	1.738,21	1.780,05	1.865,09	2.011,13	2.026,08	2.021,19
2023	2.105,17	2.138,04	2.147,44	2.164,94	2.179,02	2.320,72	2.511,75	2.659,60	2.749,98	2.803,29	2.882,04	2.942,91
2024 (Tahmini)	2.995,88	3.049,80	3.104,70	3.160,58	3.217,47	3.275,39	3.334,34	3.394,36	3.455,46	3.517,66	3.580,98	3.645,43

ENFLASYON DÜZELTMESİNİN MAHİYETİ VE GENEL ESASLAR

ENFLASYON DÜZELTMESİ UYGULANACAK MALİ TABLOLAR

Mali tablolardan sadece **Bilanço** enflasyon düzeltmesine tabi tutulacaktır. Bu kapsamında, **2023 hesap dönemi** Bilançosu ile şartların varlığı halinde **2024 ve sonraki** yıllarda geçici vergi dönemleri ve ilgili dönemi sonu bilançoları enflasyon düzeltmesine tabi tutulacaktır.

ENFLASYON DÜZELTMESİ YAPACAK OLANLAR

Enflasyon düzeltmesi, kazançlarını **bilanço usulüne** göre tespit eden **gelir ve kurumlar** vergisi mükellefleri tarafından yapılacaktır. Gelir/Kurumlar vergisinden muaf olan mükellefler **ihtiyari olarak** düzeltme yapabilirler.

- Kollektif Şirketler
- Adi Komandit Şirketler
- Adi Şirketler
- İş Ortaklıkları
- KİT, İDK ve bunların bünyesindeki işletmeler
- Kamu kurum ve kuruluşlarına bağlı iktisadi kamu müesseseleri
- Dernek ve Vakıflara ait İktisadi İşletmeler

İşletme hesabı ile serbest meslek kazancı defteri tutanlar enflasyon düzeltmesi yapmazlar. İhtiyari olarak ATİK düzelterek bu değerler üzerinden amortisman ayırabilirler.

Gelir/Kurumlar vergisi mükellefi olmakla birlikte kazançları istisna olan mükelleflerde bilançolarını düzeltmeye tabi tutacaktır. **4691 SK-Teknokentlerde ve 3218 Sk-Serbest Bölgede faaliyette bulunanlar**

ENFLASYON DÜZELTMESİNİN MAHİYETİ VE GENEL ESASLAR

ENFLASYON DÜZELTMESİ YAPMAYACAK OLANLAR

- Kayıtlarını Türk para birimi dışında başka bir para birimiyle tutmalarına izin verilen mükellefler,
- Kayıtlarını Türk para birimi dışında başka bir para birimiyle tutmalarına izin verilip, tekrar kayıtlarını TL cinsinden tutan mükelleflerin, kayıtlarını TL cinsinden tutmaya başladıkları tarihten itibaren 3 yıl geçmemiş olanlar
- Bilanço esasına göre defter tutmayan gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri

ENFLASYON DÜZELTME İŞLEMİNİN YAPILMAMASININ MÜEYYİDESİ

- Enflasyon düzeltmesi yapmak zorunda olan mükelleflerin düzeltme işlemini yapmamaları, değerlendirme işleminin usulüne göre yapılmaması hükmünde olup cezai müeyyide de aynı yönde uygulanır. (213 SK./30-4,6-Re'sen Vergi Tarhı)
- Enflasyon düzeltmesine ilişkin işlemlere paralel olarak Tekdüzen Hesap Planında yapılan düzenlemelerin yer aldığı 12 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ile belirlenen muhasebe usul ve esaslarına uyulmaması durumunda, 213 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uyarınca gerekli cezai işlemler uygulanır. (213 Sk.353/6 özel usulsüzlük cezası, 1.1.2023'dan itibaren 26.000 TL)

ENFLASYON DÜZELTMESİNİN MAHİYETİ VE GENEL ESASLAR

ENFLASYON DÜZELTMESİ YAPMA VE KAYIT ZAMANI

Enflasyon düzeltmesi yapılan dönemlere ait **geçici vergi/gelir/kurumlar vergisi beyannamelerinin** (süre uzatımları dâhil kanuni süre içerisinde) **verilme tarihine kadar** yapılacaktır.

2023 yılına ilişkin yapılan enflasyon düzeltmesine ait kayıtlar **2023 yılı yasal defterlerine**, 2024 ve izleyen dönemlerde yapılacak enflasyon düzeltmesine ait kayıtlar da **ilgili dönem defterlerine** intikal ettirilir.

ENFLASYON DÜZELTMESİ YAPILAN DÖNEM BEYANNAMESİ EKİNDE YER ALACAK BİLANÇOLAR

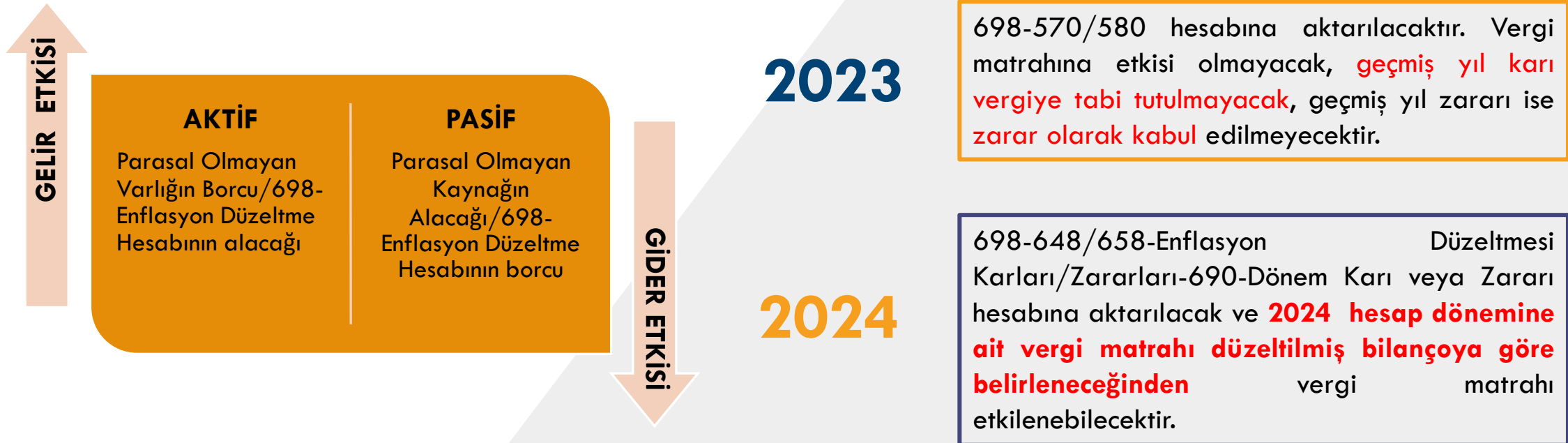

2023 hesap dönemine ait gelir/kurumlar vergisi beyannamesi ekinde, 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun **düzeltilmeden önceki hali** ile **düzeltilme sonrasında oluşan haline** birlikte yer verilir. Sonraki dönemlerde enflasyon düzeltmesinin yapıldığı geçici vergi ve hesap dönemlerine ilişkin gelir/kurumlar beyannamelerine **düzeltilmiş (düzeltilme sonrası) bilanço** eklenecektir.

ENFLASYON DÜZELTMESİNİN OLASI VERGİSEL SONUÇLARI

KAR/ZARAR YÖNÜNDEN VERGİ MATRAHINA ETKİSİ

Enflasyon düzeltmesi sonucunda, işletme bilançolarının yapısal durumuna göre gelir ve gider etkisi meydana gelecek ve oluşan kar/zarar durumuna bağlı olarak gelir/kurumlar vergisi matrahı etkilenecektir.

ENFLASYON DÜZELTMESİNİN OLASI VERGİSEL SONUÇLARI

1

2023 yılı enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan geçmiş yıl karı:

- Sermayeye ilave edilebilir. **Kar dağıtımı sayılmaz.**
- Herhangi bir suretle başka bir hesaba nakledilmesi veya işletmeden çekilmesi,
 - **Dönem kazancı ile ilişkilendirilmeksizin** bu dönemde **gelir veya kurumlar vergisine tabi,**
 - Elde edenlerin hukuki statüsüne göre **kar payı stopajına tabi**

2

Enflasyon düzeltmesi ile özkaynakların değeri yükseleceğinden (**finansman gider kısıtlamasında dikkate alınan yabancı kaynaklar/özkaynaklar oranı düşeceğinden**) hesaplanacak KKEG tutarı azalacaktır.

3

Öz sermaye kalemlerine ait enflasyon farkları (502/503) düzeltme sonucu oluşan geçmiş yıl zararlarına mahsup edilebilir veya kurumlar vergisi mükelleflerince sermayeye ilave edilebilir; bu işlemler **kâr dağıtımı sayılmaz.**

4

2023 hesap dönemi düzeltilmiş bilançoda yer alan parasal olmayan kıymetlerden **amortismanına tabi olmayan kıymetlerin**, düzeltilmiş değerlerinin altında bir bedelle satılması halinde, **düzeltilme sonrası değerle, düzeltme öncesi değer arasındaki farka** isabet eden **zarar**, gelir veya kurumlar vergisi **matrahının tespitinde dikkate alınmayacaktır. (Ör: Stoklar)**

ENFLASYON DÜZELTMESİ UYGULAMASININ AŞAMALARI

İşletme bilançolarının enflasyon düzeltmesine tabi tutulmasında izlenecek aşamalar aşağıdaki gibi özetlenebilir.

1. PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN TESPİT EDİLMESİ

1.1. GENEL OLARAK PARASAL OLMAYAN KIYMETLER

Enflasyon düzeltmesi kapsamında, mali tablolarda yer alan **parasal olmayan kıymetler** düzeltmeye tabi tutulmaktadır. Bu nedenle öncelikli olarak, düzeltmeye tabi tutulacak bilançolarda parasal olmayan kıymetler tespit edilmelidir.

Parasal olmayan kıymetler , enflasyon düzeltmesine tabi tutulur. Parasal olmayan kıymetler , ulusal para değerindeki değişmelere rağmen satın alma güçleri değişmeyen kıymetlerdir. Parasal olmayan kıymetler dışındaki kıymetler de, parasal olmayan kıymetler olarak tanımlanmıştır.

Parasal ve parasal olmayan kıymetler **Tebliğ eki listelerde (EK 1 ve EK 2) yer almaktadır.**

Özsermaye kalemleri tebliğ eki listelerde yer almamakla birlikte, aksi belirtilmediği sürece parasal olmayan kıymet olarak dikkate alınacağı belirtilmiştir.

110	240	257	271	440
150	242	258	272	480
151	245	259	278	
152	250	260	280	
153	251	261	293	
157	252	262	294	
159	253	263	340	
170	254	264	350	
180	255	268	380	

1. PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN TESPİT EDİLMESİ

1.1. ÖZKAYNAK HESAPLARINA İLİŞKİN PARASAL OLMAYAN KIYMETLER

1.1.1. ÖZKAYNAKLAR ARASINDA YER ALAN DÜZELTİLECEK KIYMETLER

Hesap Kodu	Hesap Adı
500	Sermaye
502	Sermaye Düz. Olumlu Farkları
503	Sermaye Düz. Olumsuz Farkları
520	Hisse Senetleri İhraç Primleri
521	Hisse Senetleri İptal Karları
525	Kayda Alınan Emtia Karşılığı
540	Yasal Yedekler
541	Statü Yedekleri
542	Olağanüstü Yedekler

Sermeye hesabı düzeltme işlemine tabi tutulurken:

- 280/A göre ayrılan fon (YTB kapsamındaki yatırımlar için yurtdışından getirilen yabancı para kur farklarına ilişkin)
- 213/mük.298/ç, Geçici 31-32 md. Yeniden Değerleme artışları,
- Varlık barışı kapsamında nakit varlıklar gibi parasal kıymetlere ilişkin ayrılan fonlar
- Diğer Parasal Fonlar

SERMAYE tutarından düşüleceği unutulmamalıdır.

1.PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN TESPİT EDİLMESİ

1.1.ÖZKAYNAKLARIN HESAPLARINA İLİŞKİN PARASAL OLMAYAN KIYMETLER 1.1.2.ÖZKAYNAKLAR ARASINDA YER ALAN DÜZELTİLECEK FONLAR

Aşağıda belirtilen fonlar düzeltmeye tabi tutulacak ve düzeltilmiş değerleri ile bilançoda yer alacaktır.

Hesap Kodu	Hesap Adı
549	Özel Fonlar
	<i>Sabit Kıymet Yenileme Fonu(VUK/328-329)</i>
	<i>Girişim Sermayesi Fonu (VUK/325/A)</i>
	<i>5520 sayılı Kanunun 5/1 -e, j(sat-kirala) ve k (varlık ve hakların kira sertifikası amacıyla satış kazancı) bentleri</i>
	<i>4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu (Ek:3), 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunun (3/1) kapsamında oluşturulan fonlar (Girişim Sermaye Destek Fonları)</i>
	<i>193 sayılı Kanunun geçici 85, 90 ve 93 üncü maddeleri ile 5520 sayılı Kanunun geçici 15 inci maddesi ve 5811 sayılı Kanun kapsamında oluşturulan fon hesaplarından mezkûr Kanun hükümleri dâhilinde işletmeye konulan altın, taşınmaz gibi parasal olmayan kıymetlerden kaynaklı olanlar (Varlık Barışı)</i>

1.PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN TESPİT EDİLMESİ

1.1.ÖZKAYNAKLARIN HESAPLARINA İLİŞKİN PARASAL OLMAYAN KIYMETLER

1.1.3.ÖZKAYNAKLAR ARASINDA YER ALAN DÜZELTİLMEMEYECİK FONLAR

Aşağıda belirtilen fonlar düzeltmeye tabi tutulmaz, mevcut değerleri ile bilançoda yer alırlar.

Hesap Kodu	Hesap Adı
549	Özel Fonlar
	<i>280/A göre ayrılan fon (YTB kapsamındaki yatırımlar için yurtdışından getirilen yabancı para kur farklarına ilişkin)</i>
	<i>193 sayılı Kanunun geçici 84 üncü maddesi(AB hibeleri)</i>
	<i>5746 sayılı Kanunun kapsamında olan hibeler gibi gelir/kurumlar vergisi kazancının tespitinde gelir olarak dikkate alınmayan hibeler</i>
	<i>193 sayılı Kanunun geçici 85, 90 ve 93 üncü maddeleri ile 5520 sayılı Kanunun geçici 15 inci maddesi ve 5811 sayılı Kanun kapsamında oluşturulan fon hesaplarından mezkûr Kanun hükümleri dâhilinde işletmeye nakit varlıklar gibi parasal kıymetlerden kaynaklı fon hesapları</i>
	<i>6111, 6736, 7143, 7326, 7440 sayılı Kanunlar kapsamında, işletmede mevcut olduğu halde kayıtlarda yer almayan makine, teçhizat ve demirbaşların kayda alınmasına ilişkin olarak oluşturulan karşılık hesabı (7440 Gen.Teb. İle 2023 yılı içinde satılması halinde 526 no.lu satış anında veya satılmamışsa dönem sonunda birikmiş amortismanlara aktarılarak kapatılmış olmalıdır.)</i>

1.PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN TESPİT EDİLMESİ

1.1.ÖZKAYNAKLARIN HESAPLARINA İLİŞKİN PARASAL OLMAYAN KIYMETLER 1.1.4.ÖZKAYNAKLAR ARASINDA YER ALAN KAPATILACAK FONLAR

MDV YDA enflasyon düzeltmesi hesabı aracılığıyla geçmiş yıllar karı/zararın aktarılarak kapatılır.

Hesap Kodu	Hesap Adı
522	Özel Fonlar
	<i>Mükerrer 298 inci maddesinin (Ç) fıkrası uyarınca oluşturulan yeniden değerlendirme değer artış fonu hesabı,</i>
	<i>Geçici 31 inci ve geçici 32 nci maddeleri uyarınca oluşturulan yeniden değerlendirme değer artış fonu hesabı</i>

31.12.2023		
HESAP ADI	BORÇ	ALACAK
522.01. Geçici 32.Md.Y.D.Artışı	200.000	
698.01.Enflasyon Düzeltmesi		200.000

1.PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN TESPİT EDİLMESİ

1.1.ÖZKAYNAKLARIN HESAPLARINA İLİŞKİN PARASAL OLMAYAN KIYMETLER 1.1.5.ÖZKAYNAKLAR ARASINDA YER ALAN KAPATILACAK HESAPLAR

Hesap Kodu	Hesap Adı	31.12.2023	2024 ve sonrası
570	Geçmiş Yıllar Karı	Düzeltmeye tabi tutulmayacak, 698 Enflasyon Düzeltme hesabı aracılığıyla geçmiş yıllar kar/veya zararına aktarılarak kapatılacaktır. Düzeltilme sonrası hesaplanan geçmiş yıl karı veya zararı bilançoda öz kaynaklar içinde yer alacaktır.	31.12.2023 bilançosunun düzeltilmesinden kaynaklanan 570/580 düzeltmeye tabi tutulacaktır.
580	Geçmiş Yıllar Zararı		
590	Dönem Net Karı		

Hatırlatma: 2023 yılı mali zararı ve önceki yıllara ait indirilemeyen geçmiş yıl mali zararları **mukayyet değerleri ile** dikkate alınarak vergi matrahından düşülecektir.

1.PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN TESPİT EDİLMESİ

1.2.DİĞER HUSUSLAR

Karşılık hesapları ayrıldığı kaynağın parasal olup/olmadığına göre değerlendirilmelidir.
Ör: 158-Stok Değer Düşüklü Karşılığı, parasal olmayan kıymet olan stoklara ilişkin olduğundan parasal olmayan kıymet kabul edilerek düzeltmeye tabi tutulacaktır.

Hisse senetleri (*alış bedeli ile değerlendirildiğinden*) esas itibarıyla parasal olmayan bir iktisadi kıymettir. 111/112 hesaplar VUK 279.md alış bedeli ile değerlendiriliyorsa parasal olmayan kıymet olarak kabul edilecektir.

VUK'a göre **ayrılmayan** karşılık hesapları enflasyon düzeltmesinde dikkate alınmaz.
Ör: Kıdem Tazminat Karşılıkları, Garanti Gider Karşılığı vb.

Yabancı hisse senetleri, iştirakler ve avanslar **düzeltilme tarihindeki döviz kuru** ile düzeltilecektir.

Düzeltilme işlemine konu olan parasal olmayan kıymetlerin, işletme ile aidiyeti, düzeltmeye esas tarih ve bedellerinin tevsiki zorunludur.

2.PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN DEĞERLERİNİN TESPİT EDİLMESİ

2.1.GENEL OLARAK DÜZELTMEME ESAS DEĞERİN BELİRLENMESİ

31.12.2023 tarihli Bilanço ve 2024 hesap dönemi ve sonraki dönemlerde enflasyon düzeltmesine konu olacak bilançolarda yer alan parasal olmayan kıymetlerin tutarının öncelikli olarak **VUK değerlendirme hükümlerine göre belirlenmiş olması** gerekmektedir.

Parasal olmayan kıymetlerin enflasyon düzeltmesinde dikkate alınacak tutarları belirlenirken **bir kısım değerler**, parasal olmayan kıymetlerin 213 sayılı Kanunun değerlendirme hükümlerine göre bulunan tutarlarından **düşülür** ve bu işlemde sonra **bulunan miktarlar** düzeltmeye esas alınır.

Reel Olmayan Finansman Maliyetinin (ROFM) tespiti ve düzeltmeye esas değerlerden düşülmesi,
Sermaye hesabının Düzeltmeye Esas Değerinin belirlenmesi,
Yeniden Değerleme Yapılan Kıymetlerin Düzeltmeye esas değerinin belirlenmesine yönelik,
Tebliğ taslağında önemli açıklamalar mevcuttur.

2.PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN DEĞERLERİNİN BELİRLENMESİ

2.2.REEL OLMAYAN FİNANSMAN MALİYETİ (ROFM)

Reel olmayan finansman maliyeti; her türlü borçlanmada, borç tutarlarına (yabancı para üzerinden borçlanmalarda borcun alındığı tarihteki Türk Lirası karşılıklarına), borcun kullanıldığı döneme ait TEFE artış oranının uygulanması suretiyle hesaplanan tutar olarak tanımlanmaktadır. (213 Sk.mük.298/2-g)

Tebliğ taslağında; «....., yani alınan borcun geri ödenmesinde borç verenin enflasyon nedeniyle uğrayacağı kayıp tutarı da finansman gideri içerisinde yer aldığından, **maliyet veya alış bedeline eklenen finansman gideri** içerisindeki **anaparaya ait enflasyon kaybının ayrıştırılmasından sonra kalan kısmın** (finansman giderinin sadece reel kısmının) enflasyon düzeltmesinde dikkate alınması gerekmektedir.» açıklaması yapılmıştır.

Buna göre; parasal olmayan kıymetlerin düzeltmeye esas değeri belirlenirken; maliyet veya alış bedellerine intikal ettirilmiş olan **finansman giderlerinin reel olmayan kısımlarının** parasal olmayan kıymetin değerinden düşülerek düzeltmeye esas değerin bulunması gerektiği belirtilmiştir.

2.PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN DEĞERLERİNİN TESPİT EDİLMESİ

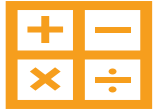
2.2.REEL OLMAYAN FİNANSMAN MALİYETİ (ROFM)

Maliyet veya alış bedellerine intikal ettirilmiş ve düzeltmeye esas tutara ulaşılırken düşülecek reel olmayan finansman maliyeti (ROFM) ihtiva edebilecek parasal olmayan varlıklar aşağıda gösterilmiştir.

1. Stoklar, (150-151-152-153-157 Hesap Kodları)
2. Maddi duran varlıklar,(250-251-252-253-254-255-258 Hesap Kodları)
3. Mali duran varlıklar, (240-242-245 Hesap Kodları)
4. Özel tükenmeye tabi varlıklar. (271,272 Hesap Kodları)

Maliyet veya alış bedelleri içerisinde ROFM ihtiva edebilen, iktisadi işletmeye dâhil kıymetler Tebliğ eklı listede (EK 3) yer almaktadır.

Düzeltilme işleminde, ROFM, “**Borç Tutarının Esas Alınması**” ve “**Toplam Finansman Maliyetinin Esas Alınması**” yöntemlerinden biri seçilerek hesaplanabilir.

Toplulaştırılmış yöntemlerle düzeltmeye tabi tutulan stokların maliyet bedeline intikal ettirilen **reel olmayan finansman maliyetlerinin düşülmesi ihtiyaridir.**

2.PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN DEĞERLERİNİN TESPİT EDİLMESİ

2.2.1.BORÇ TUTARININ ESAS ALINARAK ROFM HESAPLAMASI

Bu yöntemde uygulanması gereken formül aşağıdaki gibidir.

$$\text{Reel Olmayan Finansman Maliyeti} = \text{Borç Tutarı} \times \frac{\text{Borcun Kapatıldığı Aya İlişkin Yİ-ÜFE} - \text{Borcun Alındığı Aya İlişkin Yİ-ÜFE}}{\text{Borcun Alındığı Aya İlişkin Yİ-ÜFE}}$$

Örneğin: X işletmesi 05.05.2023 tarihinde banka kredisi kullanarak 300.000,00 TL'ye kamyonet satın almıştır. X işletmesi 2023 sonuna kadar aldığı krediye ilişkin 31.12.2023 tarihinde ödediği faiz tutarı 150.000,00 TL olup bu tutar 163 VUK Genel Tebliğ hükümlerine göre kamyonetin maliyetine eklenmiştir.31.12.2023 tarihi itibariyle kamyonetin bilançoda gözükten değeri 450.000,00 TL'dir.

Borç Tutarı(a)	300.000,00
Barcun Kapatıldığı Ay Yİ-ÜFE(b)	2.942,91
Borcun Alındığı Ay Yİ-ÜFE(c)	2.138,04
ROFM $d=(a*(b-c)/c)$	112.935,68
Maliyete Eklenen Faiz Gideri(e)	150.000,00
Faizler Dahil Araç Maliyeti($f=a+e$)	450.000,00
Enf.Düz.Dikkate Alınacak Tutar($g=f-d$)	337.064,32

Örneğimizde reel olmayan finansman maliyeti 112.935,68 TL olarak tespit edilmiştir. Bu tutarda 150.000,00 TL olan faiz giderinden düşük olduğu için,112.935,68 TL'nin tamamı reel olmayan finansman gideri olarak dikkate alınmıştır. Bulmuş olduğumuz ROFM 150.000,00 TL büyük olmuş olsa isi dikkate alınacak tutar en fazla 150.000,00 TL olacaktır.

2.PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN DEĞERLERİNİN TESPİT EDİLMESİ

2.2.2.TOPLAM FİNANSMAN MALİYETİ ESAS ALINARAK ROFM HESAPLAMASI

Bu yöntemde uygulanması gereken formül aşağıdaki gibidir. Bu yöntemi seçen mükellefler seçtikleri bu yöntemden, seçimi yaptıkları hesap dönemi dâhil **üçüncü hesap döneminin sonuna** kadar dönemeyeceklerdir.

$$\text{Reel Olmayan Finansman Maliyeti} = \text{Toplam Finansman Maliyeti} \times \frac{\text{İlgili Hesap Dönemine Ait Yİ-ÜFE Artış Oranı}}{\text{İlgili Hesap Dönemine Ait Ortalama Ticari Kredi Faiz Oranı}}$$

Bu yönteme göre, ROFM aşağıdaki gibi hesaplanmaktadır.

Borç Tutarı	300.000,00
2023/Aralık ÜFE Artış Oranı	0,40
2023/Aralık Ortalama Ticari Kredi Faiz Oranı	0,5074
Oran	0,79
Toplam Finansman Maliyeti	150.000,00
Reel Olmayan Finansman Maliyeti	118.249,90
Faiz Dahil Araç Maliyeti	450.000,00
Enflasyon Düzeltmesinde Dikkate Alınacak Tutar	331.750,10

- Kredilere ilişkin vergi, harç vb. finansman giderleri ROFM hesabında dikkate alınmaz.
- Yeniden Değerleme yapılan iktisadi kıymetlerin düzeltmeye esas değerinin tespitinde ROFM hesaplaması yapılmaz.
- Toplulaştırılmış yöntemler ile düzeltmeye tabi tutulan stoklara ilişkin ROFM hesaplaması ihtiyaridir.

2.PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN DEĞERLERİNİN TESPİT EDİLMESİ

2.4. PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN DEĞERİNİN BELİRLENMESİNDE DİĞER DURUMLAR

31.12.2023 tarihli bilançoda, 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasına göre enflasyon düzeltmesine tabi tutulan en son bilançoda **(31.12.2004)** yer alan parasal olmayan kıymetler yer alıyorsa, söz konusu bilançoda (31.12.2004) yer alan düzeltilmiş değerler,

213 sayılı Kanunun geçici 31 inci maddesi, geçici 32 nci maddesi ve/veya mükerrer 298 inci maddesinin (Ç) fıkrası kapsamında **yeniden değerlemeye tabi tutulmuş iktisadi kıymetler için, en son yapılan** yeniden değerlendirme **sonrası değerler** dikkate alınır.

3.PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN DÜZELTMEME ESAS TARİHLERİNİN BELİRLENMESİ

3.1. DÜZELTMEME ESAS TARİHLERİNİN BELİRLENMESİ

Düzeltilme işlemini yapabilmek için kullanılması zorunlu olan "**Düzeltilme Katsayısı**"nı belirlemek amacıyla; **2023 hesap dönemi sonuna ait bilançoda yer alan parasal olmayan kıymetler için esas alınacak "Düzeltilmeye Esas Tarih" aşağıdaki esaslara göre belirlenecektir:**

Parasal Olmayan Kıymetler	Düzeltilmeye Esas Tarih
Alış Bedeli İle Değerlenen Menkul Kıymetler Ve Mali Duran Varlıklar	Satın Alma Tarihi
Parasal Olmayan Alınan Depozito Ve Teminatlar İle Avanslar	Tahsil Tarihi
Parasal Olmayan Verilen Depozito Ve Teminatlar İle Avanslar	Ödeme Tarihi
Parasal Olmayan Karşılıklar İçin	Kaynak Kıymet İçin Belirlenen Tarihler.
İlk Madde Ve Malzeme, Ticari Mallar, Yarı Mamul Ve Mamul Stokların Maliyetine Dâhil Edilen Unsurlar	Defterlere Kayıt Tarihi
Yıllara Sâri İnşaat Ve Onarım İşlerinde Maliyeti Oluşturan Unsurlar	Defterlere Kayıt Tarihi
Gelecek Aylara Ve Yıllara Ait Giderler	Defterlere Kayıt Tarihi
Maddi Duran Varlıklar Ve Bu Varlıkları Oluşturan Unsurlar	Defterlere Kayıt Tarihi
Maddi Olmayan Duran Varlıklar Ve Bu Varlıkları Oluşturan Unsurlar	Defterlere Kayıt Tarihi
Özel Tükenemeye Tabi Varlıklar Ve Bu Varlıkları Oluşturan Unsurlar	Defterlere Kayıt Tarihi
Haklar Ve Şerefiyeler	Defterlere Kayıt Tarihi
Yıllara Sâri İnşaat Ve Onarım Hakedişleri	Defterlere Kayıt Tarihi

3. PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN DÜZELTMENE ESAS TARİHLERİN BELİRLENMESİ

Parasal Olmayan Kıymetler	Düzeltilmeye Esas Tarih
Nakit Olarak Ödenmiş Sermaye	Tahsil Tarihi
Ayni Sermaye Olarak Konulan Kıymetler İçin	Mülkiyetin İntikal Ettiği Tarih
Kâr Yedekleri, Geçmiş Yıl Karları Ve Net Dönem Karının Sermayeye İlavesi İçin	Tescil Tarihi
Parasal Olmayan Kıymet Olarak Kabul Edilecek Fonların Sermayeye İlavesi İçin	Tescil Tarihi
Öz Sermaye Kalemlerine Ait Fark Hesaplarının Sermayeye İlave Edilmesi Dolayısıyla Artırılan Sermaye İçin	Tescil Tarihi
Nakdi Sermaye Karşılığı Alınan Hisse Senetleri İçin	Ödeme Tarihi
Ayni Sermaye Karşılığı Alınan Hisse Senetleri İçin	Mülkiyetinin İntikal Ettiği Tarih
Temettü Karşılığı Alınan Hisse Senetleri İçin	İştirak Edilen Şirket Sermayesinin Tescil Tarihi
Hisse Senetleri İhraç Primleri	Tahsil Tarihi
Kâr Yedekleri	Defterlere Kayıt Tarihi
Sabit Kıymet Yenileme Fonu	Defterlere Kayıt Tarihi
5520 Sayılı Kanununun 5/1 -E Bendi Gereğince Oluşturulan Fon Gibi Parasal Olmayan Kıymet Olarak Kabul Edilen Fonlar	Defterlere Kayıt Tarihi
Hisse Senedi İptal Karları	Tahsil Tarihi

3. PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN DÜZELTMEME ESAS TARİHLERİN BELİRLENMESİ

3.2. DÜZELTMEME ESAS TARİHLERİN BELİRLENMESİ ÖZEL HALLER

Devir, nev'i değişikliği ile tam ve kısmi bölünme ve birleşme hallerinde;
Devir alınan veya **bölünen işletmenin** envanterine alındığı tarih,
birleşmede **birleşilen kurumun kayıtlarına intikal ettiği,**

Kayıtlara giriş tarihi yıl olarak belli olan ancak ay olarak belli edilemeyen parasal olmayan iktisadi kıymetler için ilgili kıymetin **işletme bünyesine girdiği yılın ilk ayının**, kayıtlara giriş tarihi yıl olarak belli edilemeyen iktisadi kıymetler için ise **işletmenin kurulduğu yılın ilk ayının** (*işletmenin 2005 yılından önceki bir tarihte kurulmuş olması halinde 2005 yılının Ocak ayı*)

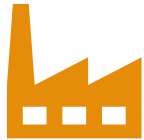
Bilançolarda enflasyon düzeltmesi yapılan dönemlerden kalan kıymetlerin düzeltmeye esas tarih olarak **31/12/2004** tarihinin (özel hesap dönemine sahip mükelleflerde 2004 takvim yılında başlayan hesap döneminin son gününün)

3. PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN DÜZELTMEME ESAS TARİHLERİN BELİRLENMESİ

3.3. YENİDEN DEĞERLEMEME TABİ TUTULAN KIYMETLER İÇİN DÜZELTMEME ESAS TARİHLER

Yalnızca VUK Geçici 31 inci madde kapsamında yeniden değerlendirilmiş olanlarda: yeniden değerlendirilmesi için esas alınan aktife kayıtlı olma şartının arandığı tarihten **(25.05.2018)** önceki ayın son gününün **(2018/Nisan)**

Geçici 32 ve/veya mükerrer 298 inci maddenin (Ç) fıkrası kapsamında yeniden değerlendirilmiş olanlarda, yeniden değerlemenin ilgili olduğu dönemin son gününün,

Buna göre; yeniden değerlemeye tabi tutulan iktisadi kıymetlerin 31.12.2023 tarihli bilançoda düzeltmeye esas tarihi ve endeks rakamları tablodaki gibi olacaktır.

İlgili Kanun	Endeks Dönemi	Endeks Rakamı
Geçici 31 (25.05.2018 tarihli)	Nisan 2018 Endeks	341,88
Geçici 31/7 'ye göre	Mayıs 2021 Endeks	666,79
Geçici 32'ye göre	Aralık 2021 -Aralık 2022	1022,25-2021,19
VUK 298/Ç 'ye göre	30.09.2023	2.803,29

4. PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN DÜZELTMEME ESAS KATSAYILARININ BELİRLENMESİ

4.1. DÜZELTME-TAŞIMA KATSAYILARININ BELİRLENMESİ

Enflasyon düzeltmesi, parasal olmayan kıymetlerin düzeltmeye esas tutarlarının düzeltmeye esas tarihleri dikkate alınarak bulunan katsayılar ile çarpılması ile gerçekleşmektedir.

Enflasyon düzeltmesinin ilk olarak uygulanmasında

DÜZELTME KATSAYISI

**DÜZELTME
KATSAYISI**

=

Mali Tablonun Ait Olduğu Aya İlişkin Yi-ÜFE

Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Aya İlişkin Yi-ÜFE

Enflasyon düzeltmesinin sonraki uygulamasında(2024)

TAŞIMA KATSAYISI

**TAŞIMA
KATSAYISI**

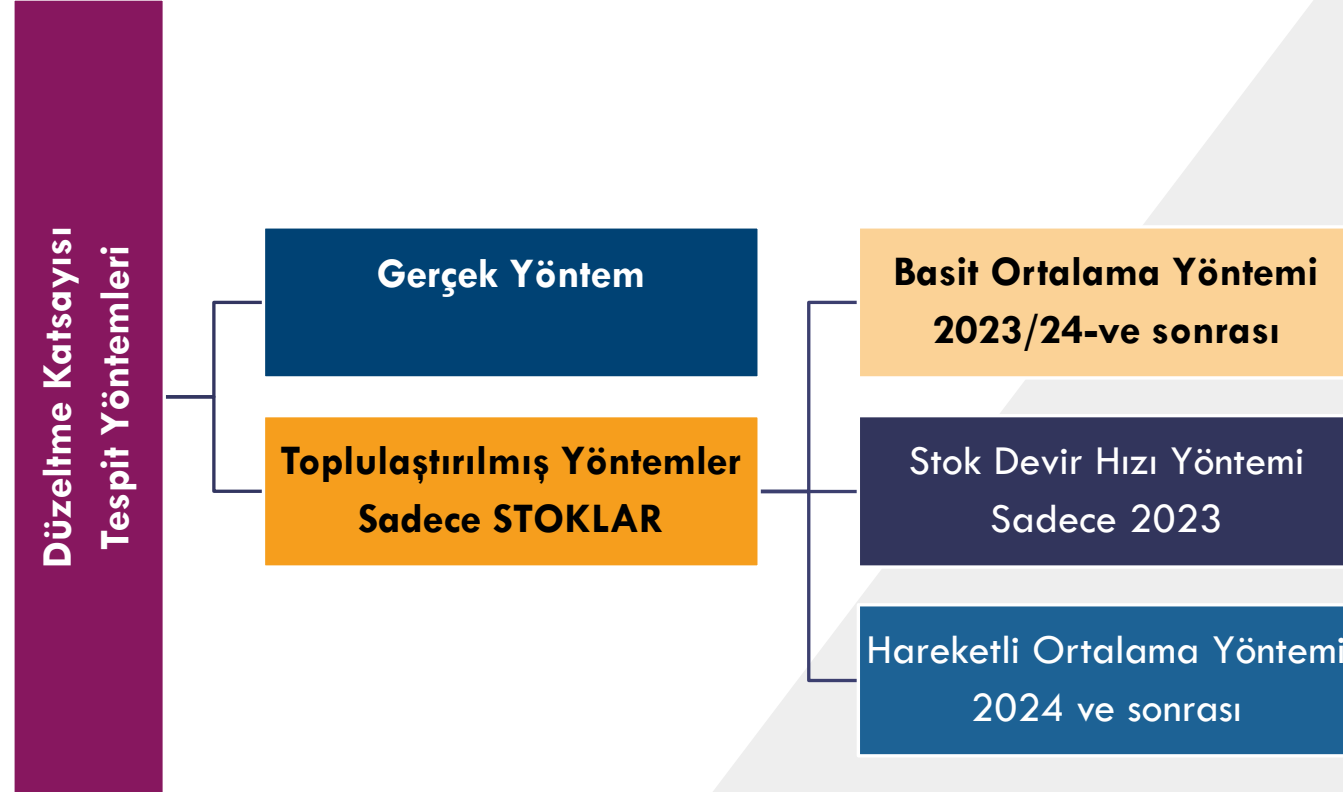
=

Mali Tablonun Ait Olduğu Aya İlişkin Yi-ÜFE

Bir Önceki Dönemin Sonundaki Yi-ÜFE

4.PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN DÜZELTMEYE ESAS KATSAYILARIN BELİRLENMESİ

4.2. DÜZELTME-TAŞIMA KATSAYILARININ BELİRLENMESİNE İLİŞKİN YÖNTEMLER

Gerçek yöntemde, parasal olmayan kıymetlerin düzeltmeye esas tarihleri dikkate alınarak hesaplama yapılır.

- Mükellefler toplulaştırılmış yöntemlerden dilediklerini seçebilirler.
- Bu seçimi yaptıkları geçici vergi döneminden sonraki geçici vergi dönemleri ile içinde bulunulan hesap dönemi dâhil üçüncü hesap döneminin sonuna kadar (bu dönem dâhil) dönemeyeceklerdir.(2024 ve sonrası)

4. PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN DÜZELTMESİNE ESAS KATSAYILARIN BELİRLENMESİ

4.2.1. GERÇEK YÖNTEM

Örnek: 23.01.2023 tarihinde satın alınan taşınmazın deftere kayıtlı değeri 200.000,00 TL'dir. Söz konusu taşınmazın enflasyon düzeltmesine konu edildiği takdirde düzeltme katsayısının bulunarak taşınmaz yeni değer aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

DÜZELTME KATSAYISI	=	Mali Tablonun Ait Olduğu Aya İlişkin Yİ-ÜFE
		Düzeltilmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Aya İlişkin Yİ-ÜFE

Taşınmazın Bedeli	200.000,00
Taşınmazın Edinim Tarihi	23.01.2023
2023/Ocak ÜFE -a-	2.105,17
2023/Aralık ÜFE (tahmini) -b-	2.942,91
Düzeltilme Katsayısı (c =b/a)	1,3979
Enflasyon Düzeltmesi Sonucunda Bulunan Yeni Değer	279.580,00
Enflasyon Farkı	79.580,00

23.01.2023(Alış Kaydı)		
HESAP ADI	BORÇ	ALACAK
252.10.Binalar Enf.Farkı	200.000	
191.01.İndirilecek KDV	36.0000	
102-Bankalar		236.000

31.12.2023		
HESAP ADI	BORÇ	ALACAK
252.10.Binalar Enf.Farkı	79.580	
698 Enflasyon Düzeltmesi		79.580

4. PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN DÜZELTMEME ESAS KATSAYILARIN BELİRLENMESİ

4.2.2. TOPLULAŞTIRILMIŞ YÖNTEMLER

4.2.2.1. Basit Ortalama Yöntem

Ortalama Düzeltme Katsayı	=	Bilançonun Ait Olduğu Aya İlişkin Yİ-ÜFE
		(Bilançonun Ait Olduğu Aya Ait Yİ-ÜFE + Bir Önceki Geçici Vergi Döneminin Sonunda Yİ-ÜFE)/2

Örnek: 31.12.2023 tarihinde Ticari Mallar Hesabında bulunan malzemelerin değeri 6.000.000,00 TL 'dir. 31.12.2023 tarihindeki tahmini **ÜFE endeksi 2.942,91**, 30.09.2023 tarihindeki **ÜFE endeksi ise 2.749,98'dir.**Bu durumda ortalama düzeltme katsayısı aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

1,03389	=	2.942,91
		(2.942,91+ 2.749,98)/2

Yapılan hesaplama sonucunda ticari malların enflasyona endekslenmiş değeri **(6.000.000*1,03389=) 6.203.340,00 TL** olmaktadır.

31.12.2023		
HESAP ADI	BORÇ	ALACAK
153.01.Ticari Mallar-Enflasyon Farkı	203.340	
698.01.Enflasyon Düzeltmesi		203.340

4.PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN DÜZELTMEME ESAS KATSAYILARIN BELİRLENMESİ

4.2.2. TOPLULAŞTIRILMIŞ YÖNTEMLER

4.2.2.2.Hareketli Ortalama Yöntem

Bu yöntem, sadece 2024 yılı ve sonrası geçici vergi ve ilgili yıllar hesap dönemlerinde uygulanabilecektir.

Hareketli Ortalama Düzeltilme Katsayı	=	Enflasyon Düzeltmesine Tabi Tutulmuş Dönem Başı Stoğun İlgili Dönemin Sonuna Taşınmış Değeri)
		(Dönem İçi Alış ve Giderlerin Enflasyon Düzeltmesine Tabi Tutulmuş Değerleri)
(Dönem Başı Stok) + (Dönem İçi Alış ve Giderler)		

Hareketli ağırlıklı ortalama düzeltme katsayı yönteminde, **düzeltilme işleminde alt ayırım yerine defteri kebir hesabı bazında düzeltme yapmayı tercih edenler, seçtikleri bu yöntemden 3 yıl boyunca dönememezler.**

4. PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN DÜZELTMEME ESAS KATSAYILARIN BELİRLENMESİ

4.2.2. TOPLULAŞTIRILMIŞ YÖNTEMLER

4.2.2.3. Stok Devir Hızı Yöntemi

Örnek: Hesap dönemi takvim yılı olan, bilanço esasına göre defter tutan ve gelir vergisi mükellefi olan Bay (G) süper market işletmeciliği yapmaktadır. Hesap dönemi içinde çok çeşitli mal aktife girmekte ve çıkmaktadır. Bay (G) 31/12/2023 tarihli dönem sonu bilançosunu düzeltirken bilançoda görünen stoklarını toplulaştırılmış yöntemlerden stok devir hızı yöntemini tercih etmek suretiyle düzeltmeye karar vermiştir.

Stoklara ilişkin veriler aşağıdaki gibidir.

31/12/2022 tarihinde toplam stok tutarı	:	5.000.000 TL
31/12/2023 tarihinde toplam stok tutarı	:	6.000.000 TL
2023 yılında satılan malların maliyeti	:	30.000.000 TL

4.PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN DÜZELTMEME ESAS KATSAYILARIN BELİRLENMESİ

1

* **Birinci adım stok devir hızını bulmaktır.**

$$\text{Stok Devir Hızı} = \frac{\text{Dönem içinde satılan toplam mal maliyeti}}{(\text{Dönem başı stok tutarı} + \text{Dönem sonu stok tutarı}) / 2} = \frac{30.000.000}{[(5.000.000 + 6.000.000) / 2]} = 5,45$$

2

* **İkinci adım ortalama stokta kalma süresini ve dolayısıyla stokların aktife hangi ayda girdiklerini bulmaktır.**

$$\text{Ortalama Stokta Kalma Süresi} = \frac{\text{Dönem gün sayısı}}{\text{Stok devir hızı}} = \frac{365}{5,45} = 67 \text{ gün}$$

* **Son adım 31/12/2023 tarihli bilançoda görünen stokların düzeltilmiş tutarlarını bulmaktır.**

31/12/2023 tarihi itibarıyla işletmenin aktifinde görünen stoklar, ortalama 67 gün öncesinden yani Ekim ayından kalan stoklardır. Bu durumda stoklar, **2023 yılının Ekim ayına ait düzeltme katsayısı** ile enflasyon düzeltmesine tabi tutulacaktır.

3

Buna göre düzeltilmiş yılsonu stok tutarı aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

$$\begin{aligned} \text{Düzeltilmiş Yıl Sonu Stokları} &= \text{Düzeltmeye esas tutar} \times \text{Ekim 2023 için düzeltme kat sayısı} \\ &= 6.000.000,00 \times (2942,91 / 2803,29) \\ &= 6.298.834,00 \end{aligned}$$

4.PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN DÜZELTMEME ESAS KATSAYILARIN BELİRLENMESİ

4.4. DÜZELTME KATSAYISININ BELİRLENMESİNE İLİŞKİN ÖZEL DURUMLAR

Yabancı para üzerinden yapılan işlemler 213 sayılı Kanunun mevcut hükümleri doğrultusunda değerlemeye devam edilecektir. Bunlar için ayrıca düzeltme yapılmayacaktır.

Aktifinde bulunan yabancı para cinsinden:

- Hisse senetleri
- İştirakler
- Avanslar

Düzeltilme
tarihindeki döviz
kuru ile düzeltmeye
tabi tutulacaktır.

4. PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN DÜZELTMEME ESAS KATSAYILARIN BELİRLENMESİ

4.5. BİRİKMiŞ AMORTİSMANLARIN DÜZELTİLMİŞ TUTARLARININ HESAPLANMASI

Birikmiş amortismanlar, ait oldukları kıymetin bilanço tarihindeki değerinde düzeltme sonrasında ortaya çıkan **artış oranı dikkate** alınarak düzeltilir.

Daha önceki yıllarda **ayrılmamış amortisman tutarları** ayrılmış gibi kabul edilmeyecek ve enflasyon düzeltmesinde dikkate alınmayacaktır.

Amortisman yoluyla değeri **tamamen yok edilmiş** iktisadi kıymetler ve **iz bedeliyle** takip edilen iktisadi kıymetlerin birikmiş amortismanlarının enflasyon düzeltmesine tabi tutulması **ihtiyaridir.**

2023 hesap döneminde amortisman ayırma işlemi varlıkların **düzeltilme öncesi değeri** üzerinden; **2024** hesap döneminde ise, **düzeltilmiş değerler** üzerinden gerçekleştirileceği unutulmamalıdır.

4.PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN DÜZELTİLMİŞ TUTARLARININ HESAPLANMASI

4.5.1.BİRİKMiŞ AMORTİSMANLARIN DÜZELTİLMİŞ TUTARLARININ HESAPLANMASI

Örnek : X işletmesi 05.05.2023 tarihinde banka kredisi kullanarak 300.000,00 TL'ye kamyonet satın almıştır. X işletmesi 2023 sonuna kadar aldığı krediye ilişkin 31.12.2023 tarihinde ödediği faiz tutarı 150.000,00 TL olup bu tutar 163 VUK Genel Tebliğ hükümlerine göre kamyonetin maliyetine eklenmiştir.

31.12.2023 tarihi itibarıyla kamyonetin bilançoda gözükten değeri 450.000,00 TL'dir.

Kamyoneti enflasyon düzeltmesine tabi tutarken maliyet bedeli içerisinde yer alan reel olmayan finansman maliyetinin taşıt bedelden düşülmesi gerekmektedir. Buna göre; kamyonetin enflasyon düzeltmesinde dikkate alınması gereken tutarı aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

Borç Tutarı (a)	300.000,00
Borcun Kapatıldığı Aya İlişkin Yİ-ÜFE (b)	2942,91
Borcun Alındığı Aya İlişkin Yİ-ÜFE (c)	2138,04
Reel Olmayan Finansman Maliyeti $d=(a*(b-c)/c)$	112.935,68
Maliyete Eklenen Faiz Gideri (e)	150.000,00
Faizler Dahil Araç Maliyeti ($f=a+e$)	450.000,00
Enflasyon Düzeltmesinde Dikkate Alınacak Tutar ($g=f-d$)	337.064,32

4.PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN DÜZELTİLMİŞ TUTARLARININ HESAPLANMASI

31.12.2023 tarihinde enflasyon düzeltmesi yapılmadan önce kamyonet için ayrılan amortisman $(450.000/5)=90.000,00$ TL'dir. Kamyonet için yapılan düzeltme işleminde reel olmayan finansman maliyeti de düşüldüğünde enflasyon düzeltmesinde kamyonet için dikkate alınacak değer 337.064,32 TL olmaktadır.

Bu tutar endeksleme yapıldığında 463.935,33 TL olmaktadır. Düzeltme sonucu ortaya artış oranı da $(463.935,33 / 450.000=)$ 0,03 olmaktadır. Bu artış oranında 2023 yılı birikmiş amortisman tutarı ile çarpılması sonucunda düzeltilmiş birikmiş amortisman tutarı $(90.0000*1,03=)$ 92.700,00 TL olup düzeltme farkı 2.700,00 TL'dir. İlgili muhasebe kaydı ise aşağıdaki gibi olmaktadır.

31.12.2023		
HESAP ADI	BORÇ	ALACAK
698 Enflasyon Düzeltmesi	2.700	
257.01 Birikmiş Amortisman Farkı		2.700

4.PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN DÜZELTİLMİŞ TUTARLARININ HESAPLANMASI

4.5.2.YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLARIN DÜZELTİLMİŞ TUTARLARININ HESAPLANMASI

Yatırım Dönemi (258)

Her **ay sonu** itibariyle kesinleşmiş **harcama tutarlarının**, **o ayın düzeltmeye esas** düzeltme katsayısı ile çarpılması ve bulunan bu tutarların toplanması suretiyle yapılacaktır.

Aktifleştirme Dönemi (252/255/253)

Öncelikle her bir aya ilişkin yatırım harcaması, harcamanın gerçekleştiği ay sonu itibariyle **aktifleştirme tarihine kadar**, sonra da aktifleştirilen bedel kül halinde **aktifleştirme tarihinden ilgili hesap dönemi sonuna kadar düzeltilecektir.**

4.PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN DÜZELTİLMİŞ TUTARLARININ HESAPLANMASI

4.5.2.YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLARIN DÜZELTİLMİŞ TUTARLARININ HESAPLANMASI

Ör: ABC Turizm Yatırımları A.Ş'nin 31.12.2023 tarihli bilançosunda otel binası 300.000.000.-TL bedel ile yer almaktadır. Otel binasına ilişkin yapılan harcamalar 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar hesabında izlenmiş ve 31.07.2023 tarihi itibariyle 252-Binalar hesabına alınarak aktifleştirilmiştir.

a) Gerçekleşen Yatırım Harcamalarının Aktifleştirilme Tarihinine Kadar Düzeltilmesi

Dönem	Kesinleşen Harcama Tutarı (a)	Yİ-ÜFE (b)	Düzeltmeye Esas Katsayı (c=2023/Temmuz Yİ-ÜFE-2.515,75/b)	Düzeltilmiş Tutar (a)*(c)	258-Gelen Enflasyon Farkı
2022/Aralık	100.000.000	2.021,19	1,24271	124.271.000,00	24.271.000,00
2023/Ocak	25.000.000	2.105,17	1,19313	29.828.250,00	4.828.250,00
2023/Şubat	30.000.000	2.138,04	1,17479	35.243.700,00	5.243.700,00
2023/Mart	50.000.000	2.147,44	1,16965	58.482.400,00	8.482.400,00
2023/Nisan	20.000.000	2.164,94	1,16019	23.203.800,00	3.203.800,00
2023/Mayıs	25.000.000	2.179,02	1,15271	28.817.677,10	3.817.677,10
2023/Haziran	50.000.000	2.320,72	1,08231	54.115.500,00	4.115.500,00
Düzeltilme Öncesi Tutar	300.000.000		Düzeltilme Sonrası Tutar	353.962.327,10	53.962.327,10

4.PARASAL OLMAYAN KIYMETLERİN DÜZELTİLMİŞ TUTARLARININ HESAPLANMASI

4.2.YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLARIN DÜZELTİLMİŞ TUTARLARININ HESAPLANMASI

b) Aktifleştirilen(2023/Temmuz) Tutarın 31.12.2023 tarihine kadar düzeltilmesi

Düzeltmeye Esas Tutarı	a	300.000.000	Açıklama	TL
2023/Aralık Yİ-ÜFE	b	2.942,91	258-Düzeltilme Farkı	53.962.327,10
2023/Temmuz Yİ-ÜFE	c	2.511,75	252- Düzeltilme Farkı	51.498.000,00
Düzeltilme Katsayısı	$d=b/c$	1,17166	Binalar Toplam Enflasyon Farkı	105.460.327,10
Düzeltilmiş Tutar	$e=a*d$	351.498.000	31.12.2023 Bilanço Düzeltilmiş Değeri	405.460.327,10
Enflasyon Fark Hesabı(252)	$f=e-a$	51.498.000		

31.12.2023		
HESAP ADI	BORÇ	ALACAK
252.02.Binalar Enflasyon Fark Hesabı	105.460.327,10	
698 Enflasyon Düzeltmesi		105.460.327,10

5.DÜZELTME FARKLARINA İLİŞKİN YAPILACAK MUHASEBE KAYITLARI

Enflasyon Düzeltmesine ilişkin kullanılacak hesap kodları 12 seri No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ile belirlenmiştir.

ANA HESAPLAR

698 ENFLASYON DÜZELTME HESABI

648 ENFLASYON DÜZELTMESİ KARLARI

658 ENFLASYON DÜZELTMESİ ZARARLARI (-)

SERMAYE GRUBU

502 SERMAYE DÜZELTMESİ OLUMLU FARKLARI

503 SERMAYE DÜZELTMESİ OLUMSUZ FARKLARI (-)

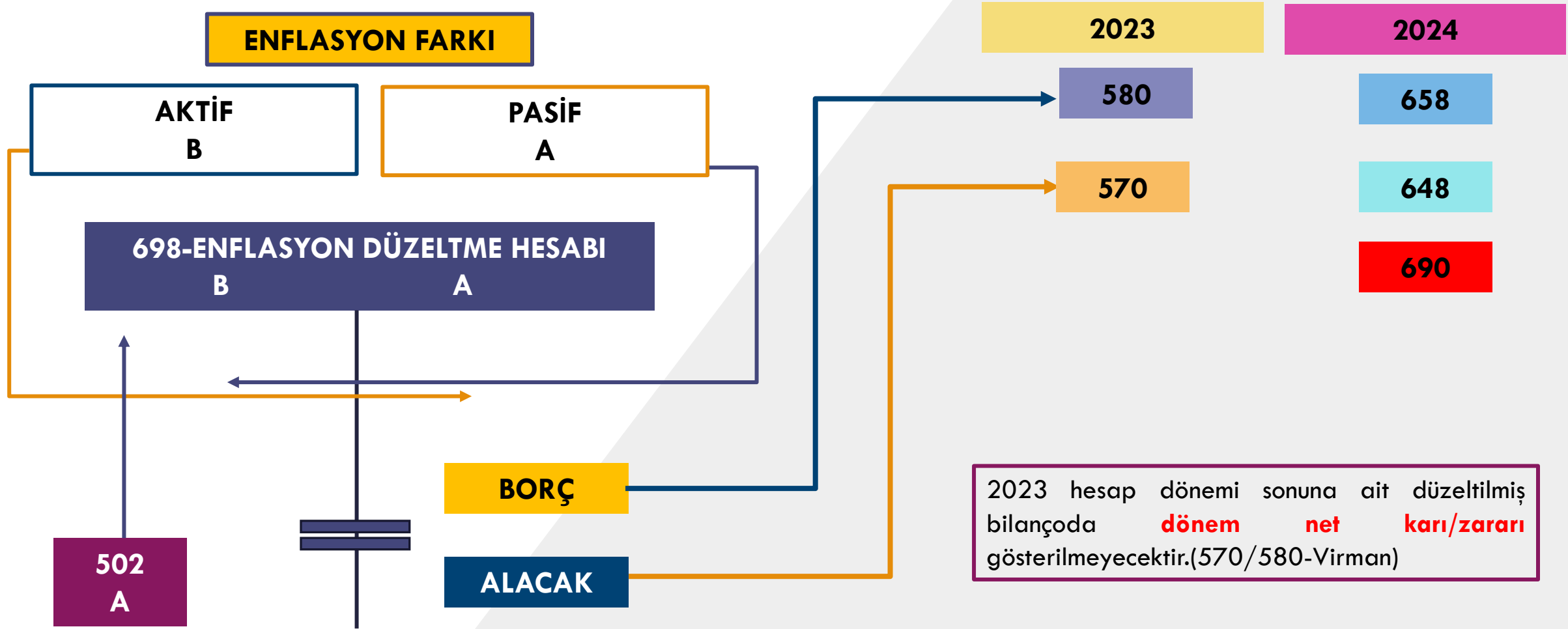
YILLARA SARI İNŞAAT

697 YILLARA YAYGIN İNŞAAT ENFLASYON DÜZELTME HESABI

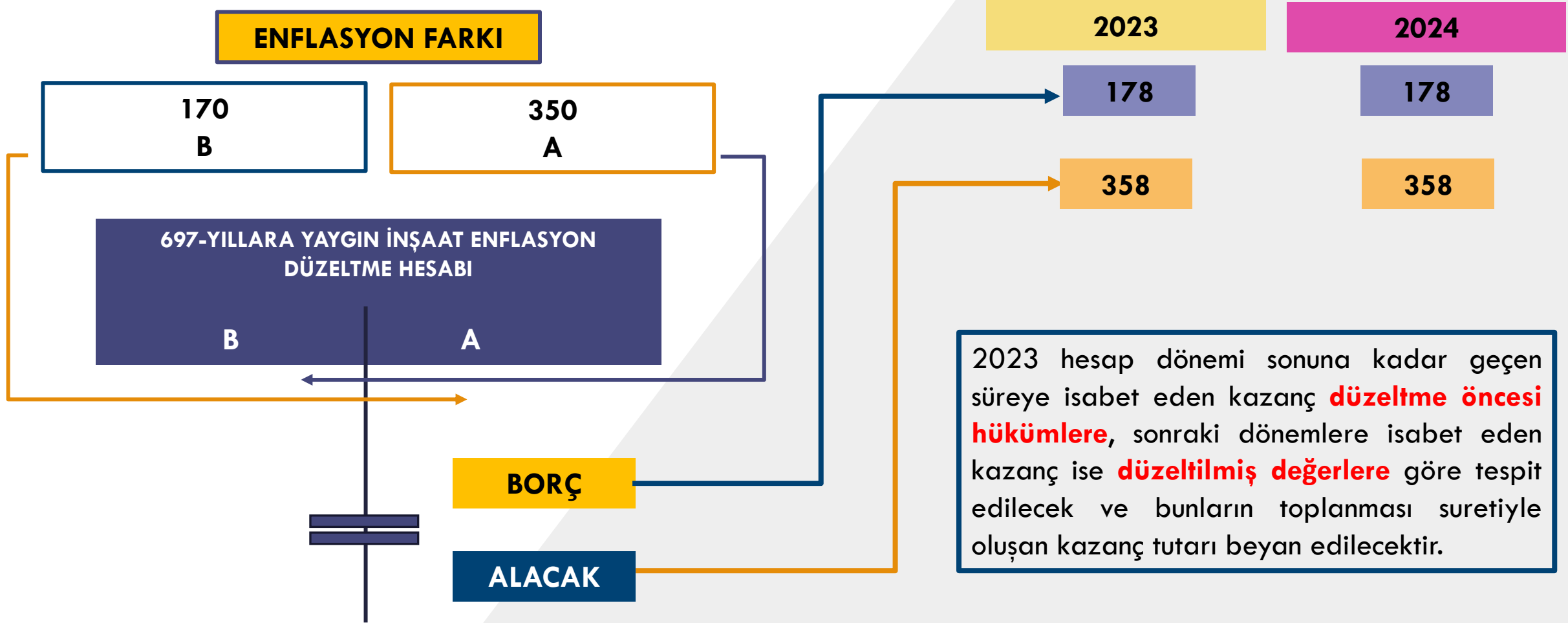
178 YILLARA YAYGIN İNŞAAT ENFLASYON DÜZELTME HESABI

358 YILLARA YAYGIN İNŞAAT ENFLASYON DÜZELTME HESABI

5.DÜZELTME FARKLARINA İLİŞKİN YAPILACAK MUHASEBE KAYITLARI-I

5.DÜZELTME FARKLARINA İLİŞKİN YAPILACAK MUHASEBE KAYITLARI-II

7. 2024 HESAP DÖNEMİ VE SONRAKİ DÖNEMLERDE ENFLASYON DÜZELTMESİ İŞLEMLERİ

2024 hesap dönemi ve sonraki hesap dönemleri bakımından, enflasyon düzeltmesi için aranan şartların gerçekleşmiş olması halinde, mükelleflerin **geçici vergi** ve **hesap dönemlerine** ilişkin **bilançolarını** düzeltme işlemine tabi tutmaları zorunludur.

2024 yılı için şuan ki enflasyon oranı ve artış oranına bakıldığında aşağıdaki bir tahminle, 2024 yılı 1.geçici vergi dönemi itibariyle enflasyon düzeltmesinin yapılacağını söyleyebiliriz.

ÜFE ENDEKSİ (36 AY)	2024 MART (tahmini)	2021 MART	36 aylık değişim oranı
	3.104,70	614,93	405%
ÜFE ENDEKSİ (12 AY)	2024 MART (tahmini)	2023 MART	12 aylık değişim oranı
	3.104,70	2.147,44	45%

7. 2024 HESAP DÖNEMİ VE SONRAKİ DÖNEMLERDE ENFLASYON DÜZELTMESİ İŞLEMLERİ

2024 hesap dönemi ve sonraki hesap dönemleri bakımından, enflasyon düzeltmesi işlemleri genel olarak 2023 bilançolarının düzeltilmesine ilişkin belirlenen esasları ile aynıdır.

2024 hesap dönemi başlangıç değerleri enflasyon düzeltmesine bağlı olmaksızın 2023 hesap dönemine ilişkin **düzeltilen bilanço değerleri** olarak dikkate alınacaktır.

2024 hesap dönemi ve sonraki hesap dönemleri bakımından, enflasyon düzeltmesi işlemleri **2023 hesap dönemi sonu düzeltilmiş değerler** dikkate alınacak ve **taşıma katsayısı** kullanılarak yeni değerler hesaplanacaktır. Ancak, dönem içerisinde parasal olmayan kıymet edinimi halinde ilgili ayın **düzeltilme katsayısı** dikkate alınacaktır.

7. 2024 HESAP DÖNEMİ VE SONRAKİ DÖNEMLERDE ENFLASYON DÜZELTMESİ İŞLEMLERİ

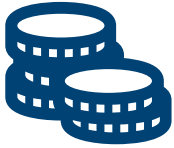
2024 hesap döneminde geçmiş yıl zararları, KKEG ve istisnalar KV beyannamesinde düzeltilmiş değerleriyle dikkate alınır, ayrıca bir düzeltme yapılmaz. (2023/Mukayyet)

2023 hesap döneminde maliyet veya alış bedelinden düşülen ROFM nedeniyle amortisman ayrılmamış tutar, 2024 ve sonraki hesap dönemlerinde 5 yılda ve eşit taksitler halinde dönem kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınabilecektir. (Beyanname üzerinde indirim konusu yapılacaktır. ATİK'in satılması halinde eksik ayrılan tutar hesap döneminde gider olarak dikkate alınacaktır.)

8. DİĞER HUSUSLAR

8.1. ENFLASYON DÜZELTMESİNE TABİ TUTULAN KIYMETLERİN DAHA SONRA ELDEN ÇIKARTILMASI

Enflasyon düzeltmesine tâbi tutulan parasal olmayan **kiymetlerin elden çıkarılması** halinde, bunlara ilişkin enflasyon düzeltme farkları maliyet olarak dikkate alınacaktır.

ANCAK, amortismanına **tabi olmayan kiymetlerin, düzeltilmiş değerlerinin altında bir bedelle satılması halinde**, düzeltme sonrası değerle, düzeltme öncesi değer arasındaki farka isabet eden zarar, gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde dikkate alınmayacaktır.

Örnek:

	Açıklama		TL
	Maliyet Bedeli	a	200.000,00
	Düzeltilmiş Değeri	b	400.000,00
	Enflasyon Farkı	$c(b-a)$	200.000,00
	Satış Fiyatı	d	300.000,00
	Düzeltilmiş Değere Göre Zarar	$e=d-b$	-100.000,00
	Enflasyon Farkına İsbet Eden(KKEG)	$f=e*(c/b)$	-50.000,00

8.DİĞER HUSUSLAR

2023 hesap döneminde tasfiye **sonuçlanması** halinde enflasyon düzeltmesi yapılmayacaktır. Tasfiye **devam ediyorsa** 2023 bilançosu düzeltmeye tabidir.

2024 hesap dönemi içerisinde **işin bırakılması halinde**, 2023 hesap dönemi bilançosu düzeltilecektir.

2024 hesap döneminde **nev'i değişikliği** hallerinde, tüzel kişiliği sona eren kurumun, 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançosu da düzeltilecektir.

Devir veya birleşmenin bünyesinde gerçekleştiği kurum, ortadan kalkan şirketin 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançosunu enflasyon düzeltmesine tabi tutacaktır.

Katılımlarınız için teşekkür ederiz.